

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

**Fargna, Francesco de
Montisfalisci, M.DCC.XVII.**

Casus III. Argumentum. Ingrediente Patrono Religionem, & ibi solemniter
profitente, an Religio possit obtinere, & exercere Juspatronatus ex persona
Patroni pfecti, ei competens jure sanguinis, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72191](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72191)

Cooppositorem ad *Text. expressos* in cap. 1. & 2. ut in *lit. pend.* in 6. cum aliis adductis in dicta decis. S. Præterea.

Nequaquam subsistente, quod lis esset calumniosa, quia qualibet calumnia suspicio tollitur, tum ex sententia favorabili reportata à Michaelæ Angelo cum successiva rei judicata, quæ non fuit contumacialis, ut supponebant Informantes pro Jo: Nicolao, sed in contradictorio Partium Judicio, ut in hodierna propositione fuit justificatum, *Lotter. de re Benef. lib. 2. quest. 20. num. 94. Res. de execut. litt. Apostol. par. 1. cap. 17. numer. 172.* Tum etiam ex ipsamet confessione Jo: Nicolai, qui gratiam Apostolicam reportavit cum derogatione Iurispatronatus in totum, attenta liteverè, & legitimè introducta ibi: *attenta lite, prædicta verè, & legitimè introducta existente*: unde adversus propriam confessionem, in qua fundavit suam gratiam, audiri non poterat, ut probat sæpè citata decisio coram Me S. Addito. & S. Nec majoris.

Quin suffragetur responsio, quod expressio facta per Io: Nicolaum Pontifici intelligi debeat de lite inter ipsum, & Michaelæ Angelum, non autem de lite cum Grosso. Nam cum Papæ narrata fuerit lis cum Grosso, verba illa *attenta lite verè, & legitimè introducta*, non poterant intelligi de alia, quam superius Pontifici exposita, *Rota dec. 18. sub num. 3. vers. Jure merito coram R. P. D. meo Ansaldo*; nec aliàs Papa concessisset gratiam derogationis Iurispatronatus in totum, quam indulgere non solet, nisi propter litem, quæ ante vacationem penderet indecisa inter Patronos, ratione cuius mutuò se impediunt, ne possint præsentare, non autem propter litem, quæ promoveretur inter præsentatos post vacationem *Lotter. de re Benef. lib. 2. quest. 8. num. 100. Rot. coram R. P. D. meo Ansaldo decis. 35. num. 2. & in Faventina Beneficii 24. Aprilis 1705. S. Injustitia, & S. Continuatio in fine, & 10. Junii ejusdem anni S. Lis quippe cum seq. coram R. P. D. meo Kaunitz.*

Ex qua sententia, & confessione Partis tollitur etiam aliud caput calumniæ deductum, ex quo dicta lis fuerit mota

contra triennalem possessorem; quia cum hoc non obstante, Michael Angelus reportaverit sententiam transactam in Iudicatum, præsumptio, quæ afficit pro justitia ejusdem, facit cessare calumniam, & inducit præsumptionem, vel quod Grosso non haberet possessionem pacificam triennem, vel quod ejus exceptionem non allegaverit, aut saltem, quod illam neglexerit, dum permisit transitum sententiæ in Iudicatum, & deinde liti, & juri, quod habebat, renunciavit; ideoque hoc stante, non potest nunc Io: Nicolaus veniens ex jure novo, & independentè ab Antecessore, juvari dicta regula de triennali ad tradita per *Rot. in Hipporegien. Beneficii 11. Februarii 1794. S. Absque eo cum seqq. coram Muto, ubi concordant.*

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Ingrediente Patrono Religionem, & ibi solemniter profitente, an Religio possit obtinere, & exercere Juspatronatus ex persona Patroni Professi, ei competens Jure Sanguinis, & quatenus possit exercere Juspatronatus, an Superior Religionis, aut Monasterii possit præsentare absque consensu Capituli, seu aliorum Religiosorum ejusdem Monasterii?

SUMMARIUM.

- 1 Per divisionem res melius intelligitur.
- 2 Novitius Patronus potest per se ipsum præsentare, & ante Professionem de Jurepatronatus disponere.
- 3 Monasterium, capax possidendi Bona in communi, potest obtinere Juspatronatus ex persona Patroni Professi, ei competens titulo hereditario, secus si ei competeret Jure universalis, nimirum quatenus esset pars unius Collegii, aut Communitatis.
- 4 Monasterium incapax possidendi Bona in communi, non potest obtinere, ex persona Patroni professi Juspatronatus

- natus hereditarium, sed istud, ad quem perlineret? Vide ibi.
- 5 Franciscani Minoris Observantiae, Cappuccini, Domus professae Societatis Jesu, an sint capaces Jurispatronatus gentilitii ex persona Patroni professi, & quare, vide ibi, & numer. 7. & 12. & 13. & seq.?
- 6 Rex, vel Imperator, si efficiatur Monachus desinit esse Rex, aut Imperator, & Jus Regni non transit ad Monasterium.
- 8 Minores de observantia Cappuccini, & Societas Jesus, an sint capaces Legatorum?
- 9 Juspatronatus Gentilitium, aut secundum se absque hereditate non opponitur, Mendicanti, aut Paupertati Religionum Mendicantium.
- 10 Religiosi Mendicantes sunt capaces Juris eligendi Generalium, Provinciales, deputandi Rectores, & Guardianos.
- 11 Ac sunt capaces Juris nominandi, ac presentandi unam, aut plures personas, cui, vel quibus committi possit erogatio elemosinae in res eis necessarias.
- 13 Religiosi Mendicantes, quorum Jurium sint incapaces, & num. 15.
- 14 Mendicantes possunt habere Reliquias, Agnus Dei, facultatem excommunicandi, absolvendi, & dispensandi.
- 16 Ecclesia Patronalis, quo sensu dici possit propria Religiosorum Mendicantium.
- 17 Professio privat Religiosum usu Juris, non autem usu facti.
- 18 Actualis usus, an sit separabilis a dominio proprietatis.
- 19 Juspatronatus non cedit in commoditatem, & utilitatem pro victu, & vestitu Religiosorum, ad quos spectaret ex persona Patroni professi.
- 20 Religiosi Mendicantibus, si ad ipsos spectaret Juspatronatus, liceret suas necessitates insinuare Rectori Ecclesiae Patronatae.
- 21 Juspatronatus Gentilitium competit Monasterio, durante vita Patroni professi.
- 22 Monasterium, cui competit Juspatronatus Gentilitium, an possit illud exercere, vel potius ejus exercitium, seu presentatio pertineat ad Patronum de sanguine, seu familia Professum. Vide ibi, & num. 23. & 50. & 51.?
- 24 Jura sanguinis, quo sensu per professionem non avelluntur a professo.
- 25 Abbas, aut Superior Monasterii an possit presentare absque consensu Capituli, seu Religiosorum, & num. 26.?
- 27 Presentatio facta ab Abbate absque consensu aliorum Religiosorum, an sit nulla, vel potius annullanda?
- 28 Presentatus a majori parte Patronorum est instituendus, & num. 51.
- 29 Juspatronatus in dubio praesumitur hereditarium.
- 30 Juspatronatus esse hereditarium, ex quibus resultat, & 31.
- 32 Condominus non potest in actibus concernentibus idem condominium in se habere, & in alterum transferre plusquam importet rata sui condominium.
- 33 Annexio Jurispatronatus Castro, an sit ab allegante probanda, & quomodo probari possit, num. 34. & 35. 38. & 39.
- 36 Juspatronatus transfertur cum Universitate Bonorum absque beneplacito Apostolico.
- 37 Verba posita ad majorem cautelam, non sunt apta nocere veritati.
- 40 Dictio aliquorum aequipollent alteri quorundam, vel nonnullorum, & excludit universalitatem personarum.
- 41 Juspatronatus quando est annexum feudo, Patronus debet habere qualitatem Domini, & num. 45.
- 42 Minor pars Patronorum in Jure, presentandi censetur absorpta a majori parte.
- 43 Inobservantia vim adimit quibuslibet Indultis, & concessionibus, & num. 62.
- 44 Beneplacitum Apostolicum praesumitur ex observantia, & num. 59.
- 46 Competente Iurepatronatus alicui familiae in genere, omnes de dicta familia succedunt in eo in capita.
- 47 Reservato Iurepatronatus aliquibus nominatis in ipsa reservatione, unusquisque nominatus constituit propriam lineam.

- 48 *Successio in Iurepatronatus regulatur à forma successionis fideicommissariae.*
 49 *Professus in Religione non habet, nec velle, nec nolle.*
 50 *Patronus professus in Religione non habet Ius presentandi, sed illud spectat ad Monasterium, siue agatur de Iurepatronatus Gentilitio, siue hereditario, ita ut si Monasterium foret incapax, Ius presentandi potius pertineat ad alios Successores, ut numer. 51.*
 51 *Iura Sanguinis per professionem non avelluntur à Religioso, sed ea non valent exerceri per illum solum.*
 52 *Patronus, qui sit Abbas, aut Prior Monasterii, an possit se solo presentare, aut autorizare suum Ius, & numer. 53.*
 54 *In Iurepatronatus Gentilitio filii admittuntur ad presentandum cum Patre.*
 55 *Presentatus ab existente in possessione presentandi, est instituendus.*
 56 *Presentatio facta post lapsum quadrimestris est nulla, nisi sit facta in termino legitime prorogato, ut n. 57. & 59.*
 58 *Prorogatio termini ad presentandum obtenta à Superiore, an sit inefficax, & subreptitia, si non exprimatur, quod adsit presentatus ab uno ex personis intra quadrimestre.*
 59 *Idem est in tempore presentare, & presentare in tempore prorogato per Superiorem.*

C A S U S I I I.

Quidam Patronus Ecclesiae A. ingressus fuit Religionem, ibique solemnem emisit Professionem, quaeritur an Iuspatronatus, seu Ius presentandi ad dictam Ecclesiam ipsi competens transferat in Religionem, seu Monasterium, in quo professus est.

Ut clarius procedatur in hac quaestione, dividenda, & separanda sunt certa ab incertis, non controversa à controversis, cum per huiusmodi divisionem res melius intelligatur, juxta Glossam in cap. Exiui de verbor. significat. verb. Exiui.

2 Certum est, quod existente Patrono in statu Novitatus ejus Iuspatronatus non transit in Monasterium, sed ipse Patronus Novitatus succedente vacatione Ecclesiae Patronatae, potest per se ipsum ad illam presentare, immò ante professionem potest de illo disponere, & in personam sibi benevisam capacem transferre, dummodo ei competat Iure hereditario, aut jure sanguinis, & sit ultimus de familia ad tradita per Ancharan. in Clement. Exiui de verbor. signific. num. 24. Lezzan. in Summ. quest. Regular. tom. 1. par. 1. cap. 11. num. 11. & in terminis fideicommissi, aut alterius Iuris testantur Fagnan. in cap. In presentia de probat. numer. 49. Card. de Luca de Regul. disc. 63. num. 5.

3 Indubitatum est etiam, quod Iuspatronatus hereditarium, per solemnem professionem Patroni transfertur, & transit in Religionem, seu Monasterium capax possidendi Bona in communi, in quo ipse Patronus proficetur, ea ratione, quia per talem professionem omnia Bona professi acquiruntur Monasterio, & omne jus in illud transferrur ad Text. in cap. Cum pro utilitate 16. quest. 1. Lambertin. de Iurepatr. lib. 1. part. 2. quest. 2. art. 25. num. 4. Tamburin. de Iur. Abb. tom. 3. disput. 9. quest. 23. num. 2. Roderic. quest. Canonic. de regul. tom. 2. quest. 122. art. 2. Religiones enim, & Monasteria, quae possunt possidere Bona in communi, sunt capacia obtinendi, & exercendi Iuspatronatus ex persona Professi, ei tamen competens Iure hereditario, aut ex fundatione, dotatione, & constructione, dum si Patrono professo competeret Iuspatronatus, non Iure singulari, sed Iure universali, nimirum quatenus esset in seculo pars unius Collegii, aut Communitatis, ad quam spectaret Iuspatronatus, ut si fuisset Civis Decurio, Consul alicujus artis, Canonicus alicujus Collegiatae, vel Cathedralis, & similes, tunc enim illud non transiret ad Monasterium, quia ratione professionis desinit esse talis pars, juxta Gloss. in cap. Beneficium, verb. Conferendum de Regul. in 6. Lezzan. in Sum. quest. regul. par. 2. cap. 19. num. 11. & 21. tom. 1.

Absque

4 Absque ulla controversia quoque procedit, quod emittente Patrono solemnem professionem in Religione, seu Monasterio incapaci possidendi Bona, tam in communi, quam in particulari, ut sunt Religiones, & Monasteria Minorum De Observantia, Cappucinatorum, & Societatis Iesu, Iuspatronatus ei competens titulo hæreditario non transfertur in huiusmodi Religionem, seu Monasterium, nec istud potest obtinere Iuspatronatus ex persona Patroni professi titulo hæreditario ei competens: ratio est, quia sicuti huiusmodi Religiones, & Monasteria non possunt obtinere, nec ullo modo capere hæreditatem Patroni professi, ut sunt Religiones Minorum de observantia, & Cappucinatorum, aut saltem non possunt illam capere ad effectum retinendi; quidquid secus sit ad effectum illam vendendi, & in necessarios usus convertendi, ut est Religio Societatis Iesu. *Fagnan. in cap. In presentia de probat. num. 39. & 66. Barbof. ad Concil. sess. 25. de regul. cap. 3. num. 2. 3. & 8. & seq. ibique Card. de Luca disc. 35. Rota dec. 245. num. 1. & seqq. coram Buratt.* Ita nec poterunt obtinere Iuspatronatus eidem hæreditati annexum, cum connexorum idem sit iudicium ad *Text. in cap. Translato de Constit.* Sed in hoc casu Iuspatronatus hæreditarium competens Patrono professo in una ex dictis Religionibus incapacibus possidendi Bona in communi deferretur venientibus ab intestato, nulla facta de illo dispositione ante professionem, ut de Bonis ingredientium huiusmodi Religiones testantur. *Abb. in cap. In presentia num. 62. Felin. num. 50. Fagnan. num. 48. Barbof. ad Concil. sess. 25. de regul. cap. 3. num. 5.*

Quæ igitur sunt incerta, & controversa, & quæ hic mihi examinanda proposui, versantur circa Iuspatronatus Gentilitium, seu circa Patronum, cui competit Iuspatronatus Iure sanguinis, & qui solemnem emisit professionem in Religione, seu Monasterio incapaci possidendi Bona, tam in communi, quam in particulari, quæ omnia ad duo tantum puncta reduco. Primo nimirum; An Religiones incapaces possidendi Bona, tam in communi, quam in particulari, nem-

pe Franciscani Minorum De Observantia, Cappuccini, Domus Professæ Societatis Iesu possint obtinere Iuspatronatus Gentilitium ex persona professi, cui competit Iuspatronatus Iure sanguinis? *Secundo.* An possint illud exercere?

5 In ordine ad primum negativè respondendum videtur; quoniam Franciscani Minorum De Observantia, Cappuccini, Domus professæ Societatis Iesu, vigore eorum Regulæ, ac Constitutionum, non possunt possidere ulla Bona, nec in communi, nec in particulari, & omnium rerum proprietatem à se abdicarunt, ut declararunt Nicolaus III. in *cap. Exiit de verbor. signific.* & Clemens V. in *cap. Exiit eodem tit. & dispositum habetur à Concil. Trident. sess. 25. de regul. cap. 3.* & consequenter nec poterunt possidere, & obtinere Iuspatronatus Gentilitium, ex persona Patroni professi, quod inter Bona connumeratur, dum nomine Bonorum stabilium non solum veniunt Domus, Vineæ, prædia, sed etiam Iura, & actiones juxta *Abb. in cap. Nulli de rebus Eccles. non alien. num. 9. & seq. Lezzan. in Summ. quest. regul. par. 1. cap. 19. num. 3. tomo primo.*

Sed Patronus, qui proficitur in una ex his Religionibus desinit esse Patronus, & ejus Iuspatronatus Gentilitium spectat ad alios successores, juxta *Felin. in cap. Inter dilectos num. 3. de fid. Instrum. Bald. in L. Deo nobis, §. Hoc etiam num. 4. C. de Episc. & Cler. Tiraquell. de Jur. primog. quest. 3. num. 11. ibi: Quod si Iuspatronatus pertineat ad primogenitum ex Testatoris dispositione, & Primogenitus Religionem intrat &c. tunc secundo genitus, qui jam in locum illius successit, & proinde factus primus presentabit: Rota dec. 336. num. 8. & 9. par. 5. Recent. eodem modo quo si Rex, vel Imperator, vel Papa efficeretur Monachus, desineret esse Rex Imperator &c. & Ius Regni non transiret ad Monasterium, sed ad successores sanguinis tantum, ut expresse docet *Gloss. in cap. Scripsit 27. quest. 2. verb. Dignitate.**

Ratio autem videtur esse, quia si supradictæ Religiones, seu Monasteria incapacia possidendi Bona, tam in communi, quam in particulari, possent obtinere Iuspa-

Juspatronatus Gentilitium ex persona Patroni professi, ipsa dicerentur Patroni; & possidere Ecclesiam Patronatam, & hæc diceretur propria eorundem Monasteriorum, seu Religionum, ac etiam Religiosis illius Monasterii, in quo professus esset Patronus, competere actio ex Canone *Quicumque* ad petenda alimenta à Rectore Ecclesiæ Patronatæ. Cum ut dixi in *Can. 3. Caf. 3.* alimenta debeantur Patrono etiam extraneo, quæ quidem omnia contrariantur paupertati, & mendicanti eorundem Religiosorum, quia sic non penderent toti ab incerto, & à divina providentia, sed essent certi propriæ alimoniam, & sustentationis, & non est, quod magis opponatur paupertati, quam proprietas juxta *D. Thomam 2. 2. qu. 186. art. 3. Azor. tom. 1. instit. moral. lib. 12.*

Hæc, & alia similia me inducebant prima facie ad tuendam incapacitatem prædictarum Religionum, seu Monasteriorum assequendi, & obtinendi Juspatronatus Gentilitium ex persona Patroni professi; sed re maturius, & intrinsecè perpensa, agnovi adesse majores, ac solidiores rationes, ex quibus inclinandum crederem pro capacitate Minorum de observantia, Cappuccinorum, Domus professæ Societatis Jesu, in assequendo, ac obtinendo in communi Juspatronatus Gentilitium ex persona Professi, aut Juspatronatus simpliciter absque hæreditate titulo legati, aut particularis donationis.

Etenim Franciscani Minorum de observantia, Cappuccini, Domus professæ Societatis Jesu sunt capaces Legatorum Vini pro Sacrificiis, frumenti pro hostiis, pecuniæ pro Luminaribus, stipendiorum Missarum per modum eleemosinæ manualis, nec non legati pro Syndonibus Infirmorum, juxta *Ancharan. in Clement. Exiit de verb. signific. num. 13. Fagnan. in cap. Nimis prava num. 31. & seqq. de excess. Prælat. Pellizar. in Manual. regul. de paupert. Fratrum Minorum tract. 4. cap. 3. sect. 2. num. 103. Lezzan. in Summ. verb. Legata relicta Regularibus num. 21. Amosaz. de Causis piis lib. 4. cap. 3. num. 59. Rota in Turritana Eleemosinarum, seu Legatorum, apud Cardin. de Luca de Regul. disc. 35. Piton. Discept. Eccles. 2. in fine.* Et non aliam rationem assignant Doctores

pro capacitate hujusmodi Legatorum, nisi quia illa non pertinent ad eorum alimoniam, & necessariam sustentationem, sed eis non obstantibus adhuc toti pendent ab incerto, & à providentia divina, ut de illis, & præcipuè de Legato pro Syndonibus Infirmorum, dixit *Rota in dicta Turritana Eleemosinarum, seu Legatorum ubi supra, §. Simili modo, ibi: Quod tanquam relictum pro Syndonibus Infirmorum non pertinet ad alimoniam, seu necessariam sustentationem fratrum, sed ad solatium, seu sublevamen, & majorem quamdam ipsorum curam.*

Hæc autem eadem ratio militat etiam favore Juspatronatus, nam si concedatur præfatis Religiosis in communi Juspatronatus Gentilitium ex persona Patroni professi, aut Juspatronatus simpliciter absque hæreditate titulo Legati, aut donationis, illud non contrariatur eorum Mendicanti, & Paupertati, & non pertinet ad illorum alimoniam, & necessariam sustentationem, sed eo non obstante adhuc toti penderent ab incerto, & à divina providentia; unde si præfati Religiosi sunt capaces dictorum Legatorum, eo quia illa non cedunt in eorum alimoniam, & necessariam sustentationem, ob eandem rationem erunt etiam capaces Juspatronatus Gentilitii ex persona professi, aut Juspatronatus simpliciter titulo donationis; ubi enim militat eadem ratio ibi, & eadem dispositio militare debet.

Insuper præfati Religiosi non obstante eorum mendicitate, & paupertate sunt capaces Juris eligendi Generalem, Provinciales, & Generalis est capax Juris confirmandi Provinciales, & eos destituendi, ac Juris deputandi Guardianos, & Rectores in particularibus Conventibus, & Monasteriis, juxta *Text. expressum in cap. Exiit, §. Insuper, & Clement. Exiit, §. Deum, & §. In destitutione de verb. signific.* Immo Minores de observantia, & Cappuccini habent Jus nominandi, & præsentandi aliquem, cui si Benefactori placet, potest committi executio eleemosinæ, & ejus erogatio in res eis necessarias ad *Text. in dicto cap. Exiit de verbor. significat. ibi: Si tamen ipse hoc nollet facere &c. declaramus, & dicimus, quod in nullo Regula*
p u-

puritas infringitur, aut quomodolibet ipsius observantia maculatur, si fratres ipsi alicujus, vel aliquorum sibi curent dari notitiam, vel aliquos, seu aliquem nominare, aut etiam presentare, cui, vel quibus, si eleemosinam facienti placuit, committi possit executio predictorum. Etsi non sufficeret una persona ad hujusmodi Ministerium exequendum, possunt plures personas nominare, & presentare, quæ pecunias, & eleemosinas sibi ipsis datas à benefactoribus erogent in usus necessarios Fratrum, juxta Text. in dicto cap. Exiit, ibi: Si tamen propter locorum distantiam, in quibus esset satisfactio faciendâ, casus emergeret, in quo videretur plurimum personarum subrogandarum ministerium opportunum, liceat ipsis Fratribus in hoc casu juxta negotii qualitatem plures personas assumere, nominare, seu presentare, ad istud ministerium exequendum.

- 12 Si igitur Jus eligendi Generalem, Provinciales, ac jus nominandi Guardianos, & Rectores in particularibus Conventibus, & quod magis est, jus nominandi, & presentandi unam, aut plures personas seculares, quibus ex placito Benefactoris committatur executio eleemosinæ, & à quibus certè ipsi Religiosi aliquam utilitatem, & commodum recipiunt pro eorum sustentatione, & alimonia, non contrariatur, nec opponitur eorum mendicitati, & paupertati ex sententia Summi Pontificis Nicolai III. in dicto cap. Exiit, sequitur, quòd nec Iuspatronatus, seu Jus nominandi, & presentandi Cappellani, aut Rectorem ex persona Patroni professi, aut titulo particularis Legati in Ecclesia Patronali, dici poterit opponi, & contrariari eidem mendicitati, & paupertati dictorum Religiosorum; sed sicuti isti sunt capaces juris eligendi Generalem, & Provinciales, & Juris nominandi, ac presentandi personam secularem ad supradictum ministerium exequendum, ita & à fortiori erunt capaces Juris nominandi, & presentandi in communi simplicem Cappellani, & Rectorem in Ecclesia Patronali.

- 13 Ratio autem est, quia distinguendum est inter Iura temporalia, & pretio æstimabilia, & quæ concernunt utilitatem, & commodum ipsorum Religiosorum pro

quotidiano Victu, & Vestitu; & Iura spiritualia, aut spiritualitati annexa non pretio æstimabilia, & quæ hujusmodi utilitatem, & commodum non concernunt. Iurium, & rerum primæ speciei sunt quidem præfati Religiosi incapaces, tam in communi, quàm in particulari; sed Iurium secundæ speciei sunt capaces, & illa non contrariantur eorum mendicitati, & 14 paupertati, sic videmus eosdem Religiosos, non obstante eorum mendicitate, & paupertate habere Reliquias, Agnus Dei, nec non facultatem excommunicandi absolvendi, & dispensandi, quia ista omnia non sunt pretio æstimabilia. Iuspatronatus Gentilitium, secundum se, connumeratur inter Iura secundæ speciei, dum non est Ius temporale, sed spiritualitati annexum, nec est pretio æstimabile, ut dicam infra in secunda parte Can. XI. & XII. nec cedit in utilitatem, & commodum ipsorum Religiosorum pro quotidiano Victu, & Vestitu, sed solum cedit in eorum decorem, ac certum usum Cultus Divini, ac proinde iidem Religiosi erunt capaces in communi Iuspatronatus Gentilitii ex persona Patroni professi, aut Iuspatronatus simpliciter titulo Legati, dum per votum paupertatis solum abdicarunt à se dominium rerum pecunia, aut pretio æstimabile, & quæ concernunt utilitatem, & commodum pro eorum Victu, & Vestitu, ut docent Lezzan. in Summ. quest. Regul. tom. 1. par. 1. cap. 6. num. 4. ibi: *Quia per votum paupertatis solum abdicarunt à se dominium rerum pecunia, aut pretio æstimabile: & Rota in dicta Turritana Eleemosinarum, seu Legatorum apud Card. de Luca de regul. disc. 35. S. Deberi, ibi: Hujusmodi tamen incapacitas procedit, quo ad ea, quæ concernunt utilitates, & commodum ipsorum Fratrum pro quotidiano Victu, & Vestitu, non autem, quo ad ea, quæ concernunt decorem earum Ecclesiarum, ac certum usum Cultus Divini.*

- 15 Non obstant superius deducta, nimirum quòd Franciscani Minores de observantia, Cappuccini, Domus Professæ Societatis Jesu vigore suarum Regularum, & Constitutionum possidere non valeant ulla Bona, nec in communi, nec in particulari; quia hoc intelligitur de Bonis temporalibus pretio æstimabilibus, & quæ cedunt in eorum

eorum alimoniam, & necessariam sustentationem, non verò de Bonis Spiritualibus, aut Spiritualitati annexis, quæ sunt pretio inæstimabilia, & ob hanc rationem exemplum Regis, aut Imperatoris ibi adductum non applicatur, nam idè Rex, aut Imperator factus Religiosus desinit esse Rex, & ejus Jura Regalia non transeunt in Monasterium, sed ad Regis successores, quia Jura Regalia sunt pretio æstimabilia, aut ex alio titulo particularis legis Regni, juxta quam mortuo, sive naturaliter, sive civiliter Rege Jura Regalia transire debeant ad ejus Successores.

- 16 Nec adversatur, quòd Ecclesia Patronalis in hoc casu diceretur propria eorumdem Religiosorum, & sic ipsi possiderent aliquid proprium, quod est contra eorum paupertatem. Quoniam hujusmodi Ecclesia non diceretur propria dictorum Religiosorum, quoad proprietatem, & dominium, dum proprietas, & dominium istius Ecclesiæ, sicuti aliarum Ecclesiarum, & Conventuum eorumdem Religiosorum spectaret ad Summum Pontificem, juxta *Text. in dicto cap. Exiit, & Clem. Exiit de verb. significat.* sed diceretur propria ipsorum Religiosorum quoad usum, nec hoc repugnaret eorum mendicitati, & paupertati, dum usus rerum illis non opponitur, & videmus hos Religiosos habere usum librorum, Vestium, Ciborum, Conventuum, ac Ecclesiarum, ubi inhabitant; Ratio est, quia Professio
- 17 licet privet Religiosum dominio formali, & usufructu, & usu Juris, non tamen privat usu facti, quia iste non opponitur paupertati, ut docet idem Summus Pontifex Nicolaus III. in dicto cap. Exiit, & sequitur *Lezzan. in Summ. quæst. Regul. tom. I. par. I. cap. 6. num. 2.*

- Neque valet replicare, quòd actualis
- 18 usus est imprescindibilis, & inseparabilis à dominio proprietatis, dum non potest quis licitè uti, & consummare aliquam rem, nisi aliquo modo habeat dominium illius rei, juxta *Card. de Lugo disp. 2. de Justitia à num. 45.* & consequenter si dicti Religiosi haberent usum Ecclesiæ Patronalis, haberent etiam dominium proprietatis illius. Distinguunt enim Theologi in tractatu de *Justitia, & Jure*; ubi agi-

Pars I.

tant hanc quæstionem, an actualis usus sit separabilis à dominio proprietatis, inter dominium formale, & dominium virtuale directum, quod dicitur habere ille, qui cum non sit Dominus rei, perinde potest illam consumere, & uti in propriam utilitatem per se ex natura rerum, sine injuria aliena, ac si verè esset Dominus, itaut sine injuria non possit impediri: Et sentiunt actualem usum esse inseparabilem à dominio virtuali directo, non verò esse inseparabilem à dominio formali, & hoc dominium virtuale directum concedunt omnibus Professis etiam Franciscanis, quo ad res, quibus hic, & nunc utuntur, sed non ex hoc, quòd hi Religiosi utuntur his, vel his rebus hic, & nunc sequitur, quòd habeant dominium formale proprietatis illarum; sicuti enim ex eo, quod Vicarii Episcopi, aut Regis licitè, & validè faciant multa, quæ caracteristicè spectant ad illos, malè argueres eos Vicarios fungi formaliter caractere formali Regio, aut Episcopali; ita ex eo, quod isti Religiosi utantur hic, & nunc his, vel illis rebus, perperam arguitur illos polere dominio, ac proprietate formali illarum; Ratio est, quia ad justificandum usum sufficit dominium purè virtuale, sicuti ad justificandum sententias Vicarii, & decreta Proregis sufficit, quòd isti fungantur virtualiter Dignitate Episcopali, vel Regia; & ita Ego sustinui in publicis thesibus habitis in Collegio Romano, dum ibi Sacræ Theologiæ Studio operam navabam sub disciplina, & assistentia Patris Ulloa mei Præceptoris Hispani, Viri quidem eruditissimi, & in Sacræ Theologiæ scientia maximè Excellentis.

Minusque officit, quod superius in contrarium addebatur, nimirum si concederetur Juspatronatus Gentilitium ex persona Patroni professi, aut Juspatronatus simpliciter secundum se titulo legati prædictis Religiosis in communi illud cederet in utilitatem, & commodum eorumdem Religiosorum pro victu, & vestitu, nam ipsis competeret actio ex Canone *Quicumque* ad petenda alimenta à Rectore Ecclesiæ de ejus redditibus superfluis, quod dici non potest, cum iidem Religiosi non sint capaces eorum, quæ cedunt in alimoniam, & necessariam eorum sustentationem,

T

nem,

nem, quia sic non penderent ab incerto, & à Divina providentia, juxta auctoritates superius relatas in *S. Ratio autem est.*

- 19 Hoc enim est omnino erroneum, & maximum equivocum, nam actio, seu Jus petendi alimenta à Rectore Ecclesiæ, aut consideratur respectu Patroni professi in una ex dictis Religionibus, seu Monasteriis, & iste non habet actionem, & jus petendi alimenta, non solum quia est alienus à sua Religione, & non ab Ecclesiâ, ut docet *Ventrigl. in prax. for. Ecclesiast. par. 2. annot. 1. §. 4. num. 36.* Sed etiam quia alimenta non debentur Patrono ob inopiam voluntariam, & proveniente ex facto, & voluntate illius, ut est illa Religiosi Professi, sed ob inopiam involuntariam, ut dixi superius in *Can. III. Cas. I.* Aut consideratur respectu singulorum Religiosorum Monasterii, in quo Patronus professus est, & his non debetur actio, seu Jus petendi alimenta, quia isti uti singuli non sunt Patroni; Aut denique consideratur respectu ejusdem Monasterii, & huic non competit hujusmodi actio, quia illud cum non habeat, neque os, neque corpus verum, sed sit persona ficta, est incapax alimentorum, ut in terminis Communitatis, aut Collegii superius firmavi in *dicto Can. III. Cas. III.* Verum si redditus Ecclesiæ Patronatæ essent superflui, & superexcedentes, etsi præfatis Religiosis vigore Jurispatronatus, quod haberent in communi, non competere alimenta, liceret tamen illis suas necessitates Rectori ejusdem Ecclesiæ insinuare, ac specificare, vel exponere, & hoc non opponitur eorum mendicitati, aut paupertati, ut docet Nicolaus III. in *dicto cap. Exiit.*

- Ex his igitur rationibus crederem Franciscanos Minoris Observantiæ, Cappuccinos, Domos professas Societatis Jesu posse obtinere Juspatronatus Gentilitium ex persona Patroni professi. Sed tamen hujusmodi Juspatronatus Gentilitium competere his Religiosis in communi durante vita professi tantum, quia post ejus obitum transiret in posteros, & in alios de familia post ipsum à fundatore vocatos, juxta *Prob. ad Monach. in rubr. de Iurepatr. in 6. num. 2. Tamburin. de Iur. Abb. tom. 3. disput. 9. quest. 23. num. 3.*

- 22 Descendendo autem nunc ad secundum punctum, quod superius examinandum mihi proposui, nimirum an Religionēs, seu Monasteria, quæ obtinuerunt Juspatronatus Gentilitium ex persona professi, possint illud exercere?

Videtur resolvendum negativè, quia quando Religioso competit Juspatronatus jure sanguinis, tunc presentatio fieri debet per ipsum, etiam absque licentia Abbatis Monasterii, & non per Monasterium, quia Jura sanguinis per professionem non avelluntur à Monacho, sed inhaerent ossibus illius, nec transeunt in Monasterium, sicuti jus doctorandi, quod acquirit Regularis non acquiritur Monasterio, sed manet apud ipsum personaliter. *L. Jus agnationis ff. de Pactis, Rot. dec. 34. & 35. post Censal. ad Peregrin. de Fideicom. & decis. 336. num. 9. par. 5.* adeoque Juspatronatus Gentilitium non poterit exerceri per Monasterium, sed per ipsum Patronum professum, & hanc sententiam expresse tuerentur *Pignatell. consult. Can. tom. 9. consult. 82. num. 112. & seq. Pasqualig. quest. Moral. Can. quest. 16. per tot.*

- 23 Contrarium tamen verius de Jure cen-
seo, nam Patronus per ingressum Religionis transfert in Monasterium se, & omnia ejus Bona, quorum ipsum Monasterium est capax, & non potest proprio ejus nomine presentare; Ratio est, quia proprium habere non potest, nisi in communi, *cap. Cum Monasterium de Stat. regul. Lambertin. de Iurepatr. lib. 2. part. 1. quest. 2. artic. 11. num. 12. Lezzan. in Summ. quest. Regul. part. 2. cap. 11. num. 14. tom. 1. & quia non habet nec velle, nec nolle, cap. Si Religiosus de elect. & elect. potest Roderic. quest. Canonic. & Regul. tom. 2. q. 122. art. 2.* adeoque ipsum Monasterium presentabit, & nominabit, & sic exercebit Juspatronatus Gentilitium ex persona professi ei jure sanguinis competens, juxta *Sanchez ad præcept. Decalog. lib. 7. cap. 14. num. 7. Vivian. de Iurepatr. lib. 4. cap. 2. num. 64. Lezzan. in Summ. quest. Regul. tom. 1. par. 2. cap. 11. numer. 10. Rota decis. 1361. num. 4. coram Seraphin. & decis. 830. num. 6. coram Emerix.*

- 24 Non obstat, quod Jura sanguinis per professionem non avellantur à professo, quia

quia hoc est verum, quoad eorum substantiam, secus quoad eorum exercitium, dum Patronus potest titulo donationis, ejus vita durante, Iuspatronatus Gentilitium, & Ius præsentandi in alium transferre; exemplum Iuris doctorandi non applicatur; quia cum hujusmodi Ius non possit residere penes Monasterium, utpote corpus inanimatum, necessarium manere debet apud Religiosum actu docentem, vel legentem in aliqua Universitate, tamquam hujus membrum effectum de explicita, vel implicita licentia superioris, ut his expressis verbis confutando Pignatellum, & Pasqualigum, ac eorum rationes, docet *Rota in Mediolanen. Præpositura tertia Martii 1704. §. Profecto, & seq. coram R. P. D. Ansaldo inferius legen. num. 27.*

Supposita autem hujusmodi capacitate Religionum, aut Monasteriorum assequendi, & exercendi Iuspatronatus ex persona Patroni professi; quæri hic potest, an Abbas, aut Superior Monasterii, in quo professus est Patronus, possit præsentare ad Beneficium vacans absque consensu aliorum Religiosorum ejusdem Monasterii?

Disputat hanc quæstionem Dominus Advocatus Pitonius Præceptor meus in ejus novo tractatu de *Controver. Patron. tom. 1. alleg. 55.* in terminis Constitutionis Procuratoris ad præsentandum factæ per Abbatissam absque consensu Monialium, ubi quærit, an hujusmodi Constitutio Procuratoris sic facta per Abbatissam sit nulla, & concludit, negativè, sed solum esse annullandam ad instantiam Monialium, ob rationes lato calamo ab eo deductas, quas ibi videre poteris.

Ego dico, quod Regula est, ut non possit Abbas, aut Superior Monasterii, ad quod pertineat Iuspatronatus ex persona Patroni professi, aut alio titulo, de per se præsentare, aut nominare absque consensu Capituli, seu aliorum Religiosorum ejusdem Monasterii, juxta *Text. in cap. Ea noscitur de his, quæ fiunt à Prælat. ibique Abb. num. 4. Butr. num. 1. Gonzal. numer. 6.* Ratio est, quia Monasterium, ad quod spectat Iuspatronatus, non representatur, nec per solum Abbatem, seu Superiorem, nec per solos Religio-

fos, sed per Abbatem simul, & Religiosos, qui simul faciunt unum corpus formale, & totum Monasterium ad *Text. in cap. Novit, & cap. Quando de his, quæ fiunt à Prælat. Berou. in cap. Ex litteris de Jurepat. num. 21. & seqq.* ergo nec solus Abbas absque Religiosis, nec soli Religiosi absque Abbate, sed Abbas simul, & Religiosi unitim poterunt præsentare, cum sic soli, & uti singuli non sint Patroni; quod enim omnes tangit ab omnibus fieri debet; unde sicuti non decet caput à membris discedere, nec è contra membra à capite, juxta *cap. Non decet 12. dist.* ita non debet Abbas, aut Superior Monasterii, irrequisitis aliis Religiosis, præsentare, aut nominare, ut docet *Gonzal. in dicto cap. Ea noscitur de his, quæ fiunt à Prælat. num. 8.*

Sed si Superior præsentaret absque consensu aliorum Religiosorum hujusmodi præsentationem crederem non esse nullam, sed annullandam ad horum requisitionem, & instantiam tantum, qui fuerunt contempti ratione eorum consensus per Abbatem non requisiti, & non ad instantiam aliorum, ex regula, quod solus contemptus excipere potest de nullitate, juxta *Text. in cap. Quod sicut 28. de elect. ibique Gloss. in verb. Consentire.* Et hæc est opinio Canonistarum in dicto cap. *Ea noscitur*, quemadmodum eos refert, & ex professu discurret dictus Dominus Pitonius meus Præceptor in una Hieracen. impressa in dicto tract. de *Controv. Patron. alleg. 55. per tot.* cum qua me conformare profiteor.

R. P. D.

ANSALDO

Mediolanen. Præposituræ.

Lune 3. Martii 1704.

AD Præposituram Insignis Ecclesiæ Collegiæ Sanctæ Agnetis Burgi nuncupati *di Somma*, quæ per obitum Dominici vacaverat, Octavius veluti
T 2 præ-

præsentatus à DD. de Cusanis, existimans in sui partem adscribere posse saltem medietatem vocum Patronalium, obtinuerat à Sancta Sede gratiam consuetam derogatoriam alterius medietatis, sed cum huiusmodi gratia parum refragante, adhuc in Curia Metropolitana Mediolani succubisset, censebat Ordinario instituendum Antonium, in quem universa suffragia aliorum Patronorum, nempe DD. Vicecomitum, conspiraverant, ad Sacrum incontinenti provocavit Auditorium, omnino tamen infructuosè, maturè siquidem reassumpta, introspectaque materia, Domini rescribere, Octavii litteras neququam esse exequendas, at juxta primum Iudicatum fore è conversò Antonium instituendum.

Secunda pars prænominati rescripti veniebat in consequentiam primæ, nam quemadmodum si per Octavium ostensum extitisset, quod medietas vocum Patronalium defluxisset in illius personam, idem procul dubio Octavius promeruisse anteferri ratione præventionis in obtinendo gratiam derogatoriam, ut ²⁸supra, ita ex opposito compertâ fallaciâ suppositionis, & apparente, quod minor pars, siue infra medietatem stetit pro eo, palam consequebatur, quod Antonius præponderans in numeratione earumdem vocum, præferri deberet, & indubitanter institui secundum ea, quæ in proposito primæ conclusionis habentur, apud Garz. de Benef. par. 5. cap. 1. n. 585. Card. de Luca de Jurepatr. disc. 42. num. 2. & disc. 71. num. 13. Rota coram Duno. Jun. decif. 983. num. 4. & decif. 667. n. 19. & 20. par. 18. Recent. & circa secundam tradunt Card. de Luca de Jurepatr. dicto disc. 42. num. 3. Rot. decif. 452. numer. 3. coram Gregor. dec. 957. & decif. 983. utrobique num. 5. coram Duno. Jun. decif. 34. num. 17. coram Emerix Jun. & in Mele-
vitana Jurispatronatus 4. Julii 1696. S. Quo-
verò coram Reverendissimo Domino meo Mo-
lines Decano.

Nodus itaque difficultatis restringebatur ad examen, utrum in hoc conspicuo Iurepatronatus DD. de Cusanis abeuntes in Octavium, conscenderent ad hanc medietatem respectu exercitii contraveni Juris præsentandi, circa quod

nulla in abstracto capi posse videbatur tuta resolutio, cum etenim de effectiva fundatione, siue dotatione ab alterutra partium minimè doceretur manifestè, solumque coruscarer, quod per plura Secula hujusmodi Iuspatronatus cum successivis præsentationibus attineret ad DD. Vicecomites, ac etiam ex causa descensiva à quodam Princivalle ad DD. de Cusanis, dura reddebatur indagatio, an ad eosdem DD. de Cusanis tale Ius descendisset ex titulo familiari descensivo, vel potiùs hæreditario, vel etiam denique ex compositione pro tertia rata prænominati Burgi di Somma, itaut vel ad terminos famigeratæ Clement. Plures de Jurepatr. vel ad illos alterius sanctionis Pontificiæ in cap. Ex litteris de Jurepatr. præsens articulus esset enucleandus juxta aliàs disputata in decif. 698. decif. 735. & decif. 885. num. 10. & seqq. coram Emerix Jun.?

Quod autem reputandum esset hujusmodi Iuspatronatus merè hæreditarium, acriter demonstrare contendebant Informantes pro Antonio, nitentes in primis Iuridicæ præsumptioni, per quam alio non apparente, ad instar cæterarum ²⁹acquisitionum, Iuspatronatus semper censetur esse hæreditarium, sicuti in dubio tenent sine Contradictore Scribentes in dicta Clementina Plures, & latè perpendunt Gratian. discept. for. cap. 577. numer. 44. in fine, Lotter. de re Benefic. lib. 2. quest. 11. numer. 21. Vivian. de Jurepatr. lib. 4. cap. 2. num. 4. Card. de Luca eodem tract. disc. 60. num. 1. Rot. in Hypporegien. Præpositura 1. Julii 1697. S. Absque eo quod coram R. P. D. meo Pio, in Auximana Iurispatronatus 27. Junii 1701. S. Descendendo, & S. Hac erant coram Me, & in Firmana Jurispatronatus 15. Decembris 1702. S. Hac autem coram R. P. D. meo Muto.

Concurrentibus præcipuè in eandem Iuridicam præsumptionem statibus ³⁰sequitis, postquam mediante medio fœminino, in hoc Iurepatronatus successerunt DD. de Cusanis; nam de anno 1622. Patroni utriusque Familiæ allegarunt qualitatem hæreditariam usque ad producendum elogia Testamentaria eorum Authorum, atque Ascendentium, itaut Ord-

Ordinarius successivè decernens institutionem ab hinc inde præsentato, specificè meminerit una cum filiatione, descendencia de copulativa qualitate hæreditaria, melior namque desiderari non valet dilucidatio qualitatis Patronalis, quàm resultans ab expressione facta, & admissa tituli hæreditarii, ut ait *Rota*, decis. 102. num. 3. & 10. coram Cerro, decis. 707. num. 6. par. 1. decis. 181. num. 17. par. 19. Recent. & in *Asculana* Parochialis 5. Junii 1684. S. Accedit coram bo. mem. *Benincasa*, & in *Cracovien.* Parochialis 14. Maii 1696. S. Flacuit coram R. P. D. meo Pio, & in dicta *Firmana* Jurispatronatus 15. Decembris 1702. S. Tantum abest coram R. P. D. meo Muto,

De anno verò 1649. Patroni præsentantes positivè devenerunt ad justificationem ejusdem qualitatis hæreditariæ, fatuum quippe fuisset ad hanc convolare justificationem, quoties Iuspatronatus extitisset familiare descensivum, aut gentilitium, cum in eo, neglecta veste hæreditaria, satis existat nude comparere cum charactere descendentiæ, & qualitatis familiaris, ad tradita per *Dec. consil.* 149. num. 1. in princip. *Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæst. 11. num. 44.* *Card. de Luca de Jurepatr. disc. 23. num. 6.* *Rot. in Mediolanen. Prioratus* 14. Februarii 1701. S. Et hæc quidem coram R. P. D. meo Scotto.

Retento autem hoc intellectu, cum quo nonnulli ex Dominis procedebant, inconvertibiliter resultabat, Octavium deficere in suo salutari, quia cum ab initio post consolidationem totius Iurispatronatus radicatum in persona Guidonis, tres subinde præfulgerent Patroni de Familia DD. Vicecomitum, videlicet Antonius, Theobaldus, & Princivalles, DD. verò de Cusanis, qui Octavium præsentaverant, solam capefcerent vocem Patronalem à Princivalle, certum erat, quòd integra vox à principio consistens in Guidone, & deinde tripartita in Antonium, Theobaldum, eundemque Princivallum, nequiverit efficere ipsos DD. de Cusanis, nisi Compatronos pro tertia parte, in qua, mediante Justina, fuerunt effecti successores, uti lucidius in Arbore distributa, & prout suapte natura conscinditur, attento numero per-

sonarum, qualitas, & portio hæreditaria, ad tradita per *Card. de Luca de Jurepatr. disc. 61. num. 6. & 8. Rot. dec.* 159. num. 4. coram Priol. decis. 17. numer. 2. coram san. mem. *Alexandro VIII. in Mediolanen. Prioratus* 15. Februarii 1700. S. Sed quia coram Reverendissimo Domino meo *Molines Decano*, & in prædicta *Auximana* Jurispatronatus 27. Junii 1701. S. Istoque principio coram Me.

In omnem verò casum (subjiciebant iidem Informantes pro Antonio) denegari non poterat, quod controversum Jus præsentandi existeret annexum Condominio Castri, seu Burgi di Somma; Unde cum pariter penes DD. Vicecomites, qui præsentaverant Antonium, duæ ex tribus partibus hujus Condominii semper stetissent, & hætenus starent, tertia autem, ac sola pars residualis per Organum præfatæ Justinae descenderit in DD. de Cusanis, ecce quod Octavius minimè attingebat medietatem expressam, ac volitam in prædicta gratia derogatoria, cum unusquisque Condominus nequeat in actibus concernentibus idem Condominium in se habere, & in alterum transferre plusquam importet rata, seu portio sui Condominii ex collectis per *Morden. Argent. collect. legal.* 31. num. 117. vol. 2. *Angel. Rudolphin. allegat.* 177. num. 11. *Rot. Lucen. inter recol. per Modern. Palm. decis.* 81. num. 1. & decis. 133. num. 41. *Rot. nostr. dec.* 112. num. 7. & 8. coram san. mem. *Alex. VIII.* & decis. 954. num. 3. coram Cerro.

Neque ad enervandam hanc annexionem refragari videbantur motiva, quæ ex altera Octavii parte promovebantur ab ejus Defensoribus, videlicet quod hæc annexio foret concludenter ab eam allegante comprobanda, uti censuerunt *Lotter. de re Benef. lib. 2. quæst. 9. à n. 54.* *Card. de Luca de Jurepatr. disc. 5. num. 12.* & respondit *Rot. decis.* 493. num. 9. coram Cerro, decis. 885. num. 11. coram Emerix Iun. decis. 70. numer. 9. part. 12. decis. 77. num. 7. par. 14. decis. 19. num. 6. par. 18. decis. 662. num. 18. par. 19. Recent. & in *Urgellen. Plebania* 4. Julii 1685. S. Quidquid enim coram bo. mem. *Benincasa*.

Siquidem ultra quod satis, superque comprobata videbatur hujusmodi annexio

nexio, perspecto quod nemo unquam Patronalem vocem exhibuerat, seu presentaverat, qui non foret in simul Condominius prædicti Castri, seu Burgi di *Somma*, ex observantia namque tam positiva, quam negativa constantissime habita in omnibus præcedentibus vacationibus, præfulgere saltem indubio superabundantem explicationem qualitatis controversæ, receptum habemus in omni materia, & signanter in nostris terminis Iurispatronatus, quemadmodum inquit *Venturin. conf. 43. num. 46. Grat. discept. for. cap. 521. num. 19. Cardin. de Luca de Iurepatr. disc. 28. nu. 5. & disc. 60. num. 9. & seqq. Rot. coram Ubald. dec. 127. num. 7. par. 3. in Fossanen. Iurispatronatus 12. Maii 1703. S. De Iurepatronatus coram R. P. D. meo Caprara, & in Faventina Beneficii 2. Julii ejusdem anni, S. Cui Sententiæ coram R. P. D. meo Caffarello.*

Adhuc probationem valde claram adstruebat originale Instrumentum divisionis post mortem supradicti Guidonis subsequente de anno 1484: In ea etenim Galcatio, & Baptista Iuri proprio cedentibus, tres alii Fratres Cessionarii, & Condomini ejusdem Burgi, scilicet Antonius, Theobaldus, & Princivales superius enunciati dividentes hujusmodi Castellum, professi cubitaliter sunt dividere Dominium, & Iurisdictionem, ac merum, & mixtum Imperium sub illis successivis verbis: *Etiā cum Iurepatronatus Ecclesie Sancte Agnetis, ideoque dum consecutive ad divisionem Castri, ac per dictionem accessoriam, & copulativam cum fuerit divisum Iurispatronatus, sive illius exercitium in unumquemque ex dividendis, non poterat ambigi de annexione, vel consecutiva coherencia Iurispatronatus fundo, & Universitati feudali, quemadmodum bene ad rem connotavere, Abb. in cap. Querelam 15. num. 6. & 7. de Iurepatr. Fagnan. in cap. Ex litteris num. 52. eodem tit. Gratian. discept. for. cap. 675. num. 28. & 29. Lotter. de re Benef. lib. 2. quæst. 9. num. 62. & seqq. Rocco. de Curt. de Iurepatr. in verb. Ipse, vel is, a quo a num. 48. ad 52. Lambertin. eodem tract. lib. 1. par. 2. quæst. 5. princip. art. 20. num. 10. Rot. decis. 399. numer. 3. & 4. par. 2. Recent.*

In nihilo obistente, quod in calce ejusdem divisionis additum fuerit: *Et ex nunc, quantum necesse fuerit, supplicarunt Summo Pontifici, & cui expedierit pro translatione Patronatus dictæ Ecclesie &c.* quasi verò incongruum foret supplicare Pontifici pro præfata translatione, dum quoties Iurispatronatus transfertur cum Feudo, vel alia Universitate Bonorum, nullum beneplacitum Apostolicum, nullus Ordinarii consensus expostulatur ad normam *Text. in cap. Ex litteris de Iurepatr. ubi Fagnan. num. 3. & 45. & tradita per Sanchez consil. Moral. tom. 1. lib. 2. cap. 3. dub. 76. num. 2. Vivian. de Iurepatr. lib. 4. cap. 5. num. 8. Card. de Luca eodem tract. disc. 5. num. 8. Rot. decis. 206. n. 27. & 28. par. 7. Recent.*

37 Hanc etenim objectionem manifeste jugulabat ipsamet formula loquendi, videlicet quantum necesse fuerit, quæ tanquam verba minime absoluta, sed posita ad superabundantem cautelam, non existunt apta nocere veritati, resistere translationi factæ, ut supra consecutivè, maxime, dum nec abinde ullum intervenit effectivum beneplacitum, ut in fortioribus, *Card. de Luca de Feud. disc. 10. num. 7. Adden. ad Gregor. decis. 192. lit. A. in fine, Rot. decis. 1027. n. 7. & dec. 1319. num. 2. coram Seraph. decis. 110. num. 23. coram Buratt. & decis. 12. numer. 7. & 8. par. 13. Recent.*

38 Corroborantur præmissa, quia usque de anno 1628. Io: Baptista filius immediatus Princivallis, a quo, ut diximus, DD. de Cusanis eorum Iura desumebant relative ad Iurisdictionem, seu Vicariatum ejusdem Castri di *Somma*, in præsentatione per ipsum facta literaliter usurpavit sequentia verba: *Et propterea ad petitionem prædicti Presbyteri de Carolis &c. prædictus D. Jo: Baptista tanquam Dominus, & Patronus pro sua alia tertia parte Præposituræ prædictæ respectu Iurispatronatus &c. voluntariè &c. ratificavit &c.* Dum igitur Io: Baptista ratificando præsentationem factam illative ad Gubernium, ut indicat illa dictio: *Et propterea, sese ad eandem præsentationem devenire declaravit, tamquam Dominus, & Patronus, quis ire poterat inficias, quod DD. de Cusanis ab ipso Io: Ba-*

Baptista, & Princivalle, ut præmissimus, jura nanciscentes aliam allegare non valeant qualitatem Patronalem, nisi meri Condominii pro tertia parte in eos Collati ab iisdem stipitibus; quibus negare valebat, quod tam clara confessio illorum Auctoris non deberet adversus eos tamquam Successores plusquam abundè operari ad regulam *Text. in leg. Cum à matre Cod. de rei vindicat.* de qua in specie Jurispatronatus *Card. de Luca de Jurepatronat. disc. 22. num. 7. Rota coram Peuting. decis. 251. num. 4. coram Cels. decis. 106. numer. 5. & decis. 336. num. 22. par. 5. Recent. & in Augustana Jurepatronatus super negocio principali 17. Februarii 1698. S. Quod, & clariùs coram R. P. D. dell' Olmo, & in Mediolanen. Prioratus super qualitate agnaticia 18. Junii 1703. S. Quinto comprobatur coram R. P. D. meo Scotto.*

Superaccedebant denique quamplures
39 Visitationes Ordinariorum exhibitæ per eundem Octavium; Hæ etenim, ut moris est, statum hujusce Ecclesiæ Sanctæ Agnetis describentes pertinentiam Jurispatronatus super præfata Ecclesia qualificant cum dominio DD. Vicecomitum loci *di Somma*, quantum verò deferendum veniat consimilibus visitationibus Ordinariorum, nemo non scit ex ea firmissima præsumptione, quæ stat pro sedula recognitione, & assertione Ordinarii, juxta sæpius affirmata, & signanter in *decis. 563. num. 12. & dec. 689. num. 6. coram Merlin. dec. 29. num. 11. coram Ubald. decis. 229. num. 1. coram Coccin. decis. 318. num. 19. coram Priol. decis. 97. num. 3. coram Emerix Jun. decis. 162. num. 7. part. 12. & decis. 219. num. 19. part. 16. Recent.*

Absque eo, quod ad elidenda hæc fundamenta, quæ non levem vim faciebant apud Dominos videretur obistere, quod sub anno 1649. in quodam procuræ mandato dictum appareret, Præposituram esse de Jurepatronatus *aliquorum ex Condominii dicti loci di Somma*, quasi verò talis dictio *aliquorum* excluderet omnimodam dependentiam ab ipso Condominio, & Universitate Feudali, nam præterquam subinde adjungitur *ex fundatione, & donatione, seu ex antiqua consuetudine, & ex aliis antiquis suis Juribus pertinet, & spectat*, Ideoque nulla ad tenorem ejus-

40 dem mandati capi potest perfecta qualificatio, & restrictio ad unum titulum præcisum, adhuc potius de natura hujus dictionis: *Aliquorum*, quæ æquipollet alteri *quorundam, vel nonnullorum*, non excluditur universalitas personarum *ad Gloss. in Clement. secunda in verb. Earum parte de for. compet. & final. in cap. Si potest de re script. in 6. Fusar. cons. 145. num. 26. cum alijs latè per Barbof. dict. 22. qui vix sub num. 13. in sua subjecta materia fatetur eandem dictionem aliquando esse diminutivam.*

Quoties itaque substitisset, quod vel Juspatronatus foret hæreditarium, vel dependens à Feudo, seu Condominio, res, ut diximus, erat expedita contra Octavium non habentem pro se, nisi tertiam ratam, five hæreditariam, five Feudalem existentem penes DD. de Cusanis, quapropter Defensores ejusdem Octavii toti nitebantur asserere, quod hoc Juspatronatus existeret gentilitium, seu rectius familiare descendivum, non enim poterant re vera firmare, quod foret gentilitium, in ejus magis propria agnaticia significatione, stante diversitate familiæ contra rigorosam significationem appellativi gentilitii, de qua in proposito *Anton. Maceraten. var. resolut. lib. 1. resolut. 60. numer. 19. Ciarlin. controvers. forens. lib. 1. cap. 1. num. 18. & lib. 2. cap. 119. nu. 60. & cap. 220. num. 30. Lotter. de re Benefic. lib. 2. quest. 11. num. 10. Vivian. de Jurepatr. par. 1. lib. 1. cap. 3. num. 29. Card. de Luca eodem tract. disc. 22. num. 10. versic. E' converso.*

Ast posita etiam hac qualitate familiari descendiva in magis amplo desumpto vocabulo, quemadmodum in suis casibus admisit, five notavit, idem *Card. de Luca de Jurepatr. dict. disc. 22. n. 10. & disc. 60. num. 30. & seq.*

Nusquam tamen evadere poterant mixturam qualitatis hæreditariæ, vel Condominii requisitæ in præsentantibus, non tantum habita semper præ oculis diremptrice omnium ambiguitatum observantia, per quam, uti demonstravimus, nullus dabatur calus, quo alii non Condomini loci *di Somma* per imaginationem usquam præsentaverint, sed etiam quia percurrendo omnia, & singula munimenta alla-

allata per Octavium, tantum aberat, quod ea possent contraponi divisioni clarissimæ anni 1484. & confessioni litterali Joannis Baptistæ filii Princivallis sub anno 1528. quin etiam rectè compariebantur, erantque inseparabilia à toties enunciato titulo hereditario, vel Condominii, Breve siquidem *sa. mem. Nicolai V. ubi quoque una cum altero Confirmatorio Sixti IV. fuisset attendibile*, tribuebat quidem Jus præsentandi Francisco, & Guidoni, eorumque Descendentibus, sed primò supposita, atque narrata qualitate Dominicali loci *di Somma*, incipit enim idem Breve Nicolai V. *Franciscus I. V. Doctor, & Guido Miles Vicecomites, & Domini Terra, & Castri di Somma*, finaliter autem concessit Juspatronatus, sunt verba præcisa: *presatis Domicellis, ac eorum Descendentibus* longè autem post Sixtus IV. Confirmando Breve Nicolai adjunxit illa verba: *Guidoni, & Francisco, ac eorum heredibus in perpetuum*; Quamobrem incontrovertibile reddebatur, quod sive uno, sive altero Breve perspecto, neutiquam sola qualitas descendentiæ remanserit per Pontifices considerata, junctum quippe, vel illa domini loci *di Somma*, ut in Breve Nicolai, vel illa hereditaria, ut in Breve Sixti copulativè desideraretur secundum ea, quæ quotidie practicantur in omnibus Iuribus patronatus mixtis ex adductis per *Lotter. de re Benefic. lib. 2. quest. 11. num. 41. & seq. Lambertin. de Jurepatronat. lib. 1. par. 2. art. 8. quest. 2. num. 1. & sequent. Card. de Luca eodem tract. disc. 30. sub num. 1. vers. Respondi, & num. 2. in addit. ad decis. 38. num. 28. coram Me Rot. decis. 3. num. 9. coram sa. mem. Alex. VIII. & decis. 367. numer. 11. coram Emerix Iun.*

Cum igitur lucidissimè effulgeret, DD. de Cusanis tam ponderata qualitate hereditaria, quàm habita consideratione ad Condominium, nonnisi ad terminos præfate divisionis anni 1484. pollerent alia, quàm tertia parte utriusque tituli hereditarii, vel feudalis, palam sequebatur, quod etiam data paritate unius ex qualitatibus, scilicet Descendentia inter DD. de Cusanis, ac DD. Vicecomites, hi mererentur anteponi, veluti in altera necessario requisita qualitate præpollentes,

adeout de rigore totum exercitium vocum patronalium de Jure censeretur inesse integraliter apud DD. Vicecomites secum ferentes duas ex tribus partibus tam unius, 42 quàm alterius qualitatibus; minor etenim pars in Jure præsentandi, adeò suffocatur à majori, ut penitus censeatur absorpta ab eadem majori, sicuti demonstrat, *Gonzal. ad reg. 8. Cancellar. gloss. 45. num. 61. Lotter. de re Benefic. lib. 2. quest. 11. n. 135. & 136. Garz. de Benefic. par. 5. cap. 9. numer. 225. Cardin. de Luca de Jurepatron. disc. 32. num. 6. & 7. & disc. 61. num. 20. Rota decis. 285. num. 6. in fine, par. 5. decis. 153. num. 4. par. 18. Recen. & in Pampilonen. Parochialis 6. Martii 1702. S. Sed. & bina coram Me.*

Diximus, quatenus unum, vel alterum Breve foret attendibile, quoniam jam vidimus, quod Breve Sixti IV. erat simpliciter Confirmatorium, ac restaurativum præcedentis Nicolai V. ac propterea cum prælaudatum Breve Nicolai V. præ cæteris injungeret, quod institutio ad limites concessi Iuris præsentandi ad solum Romanum Pontificem (sunt ipsa verba) spectare, ac pertinere deberet, nunquam autem apparet, quod institutio fuerit expetita, & obtenta à Romano Pontifice, Domini valdè ambigebant, an ullum desuper posset stabiliri fundamentum ratione inobservantiæ, quæ vim adimit quibuslibet 43 indultis, & concessionibus *Barbosi. de Episcop. par. 2. allegat. 26. num. 11. & seq. Card. de Luca de Paroch. disc. 25. num. 4. Rot. decis. 175. num. 8. & 9. & decis. 229. num. 2. coram san. mem. Alexand. VIII. & decis. 1206. numer. 7. coram Emerix Iun.*

Validius verò, nam etsi supra dixerimus non fuisse necessarium, quod divisio consecutivè ad dominium Castri roboraretur Apostolica confirmatione, ad effectum ne per hoc transitus cum Universitate Feudali per exactissimam observantiam demonstratus valeret elidi, nihilominus retenta eadem positiva observantia, non erat abs re, sive nullibi implicabat, quod successivè, & post prædicta Brevia Nicolai, & Sixti interveniret aliud Breve, seu diploma Pontificium confirmatorium subsecutæ Divisionis de anno 1484. per ratas merè Feudales, seu Condominii, cum

cum in longè minori spatio, quàm duorum seculorum, & ultra facilè præsumatur quodlibet opportunum Beneplacitum intercessisse, prout concomitante observantia tradiderunt, *Gratian. discept. for. cap. 867. num. 50. & cap. 893. numer. 17. Marefcott. var. resol. cap. 13. lib. 1. num. 9. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. glos. 12. num. 76. & seqq. Cravett. de antiquit. tempor. par. 3. cap. 2. num. 26. Rot. decif. 803. numer. 15. coram Emerix lun. decif. 155. num. 8. & 9. par. 16. decif. 46. num. 8. var. 17. dec. 533. num. 17. par. 19. tom. 2. Recent. & in Spoletana Primitiarum 18. Aprilis 1698. S. Absque eo quod coram Me hodie impressa decif. 39. num. 12.*

Et sanè adeò fortis emicabat hujusmodi observantia, ut licèt supponerent Informantes pro Octavio, quòd ad ostendendam qualitatem gentilitiam, seu familiarem satis essent præsentationes factæ de annis 1650. 1668. & 1683. eadem tamen positivè qualificabantur, sive communiebantur cum memorata assertione Condominii, ut ex præsentatione anni 1650. & ex ipsa Sententia, omnes ex Condominis loci Somma, quod & replicatur in aliis præsentationibus, nempe anni 1668. ibi: omnes Condomini Burgi Somma, & litt. H. ibi: omnes ex Condominis dicti Burgi Somma, ac demum de anno 1683. ibi: omnes ex D.D. Condominis dicti Burgi Somma, ideoque dum non sola qualitas filiationis, seu Descendentia fuit enunciata, ac justificata, sed expressa, & comprobata tam in illis de Familia D.D. Vicecomitum, quàm in illis de Familia D.D. de Cusanis prærogativa Condominii, reincidente omnia superius ponderata.

45 pro mixtura qualitatis, sicuti præter allegatos ponderando consimiles præsentationes mixtas, seu mixtam qualitatem præferentes animadvertere *Parif. consil. 48. num. 9. lib. 4. Cardin. de Luca de Jurepatr. disc. 24. num. 9. Rot. decif. 267. num. 3. par. 6. decif. 223. num. 16. par. 19. Recent. & in Romana, seu Parmen. Jurepatronatus 13. Decembris 1700. S. Quia tamen coram Reverendissimo Domino meo Molines Decano.*

Huc usque proinde casus videbatur planus, sed neque deerat, qui adjungeret, quod etiam ad abundantiam præcinden-

Pars I.

do ab hisce qualitatibus sive simplicibus, sive mixtis, tituli nempe hæreditarii, ac Condominii, & procedendo quoque quòd jus præsentandi ad tenorem Bullæ Nicolai V. aliàs ut supra inobservatæ, reservatum existimari deberet favore Descendentium à Francisco, ac Guidone de primordiali Familia D.D. Vicecomitum, non per hoc Octavius erat in probatis circa, 46 narratam medietatem vocum patronalium, distinguendum quippe videbatur, quòd aut agitur de Jurepatronatus competente, alicui Familiae in genere, & tunc sanè nulla intrat distinctio portionum, stirpium, aut ratarum, sed attenduntur capita, & voces præsentantium ejusdem Familiae, itaut habens pluralitatem vocum per modum Collegii, dicatur habere totum Collegium totam vocem secundum affirmata, per Vivian. de Jurepatr. lib. 4. cap. 2. numer. 28. & seqq. Card. de Luca eodem tract. disc. 54. num. 5. & 6. Rot. decif. 82. num. 8. & 9. par. 7. Recent. cum aliis in Cracovien. Scholastraria 16. Junii 1698. S. Cum enim, & seq. coram Me hætenus impress. decif. 52. & hic erat casus in altera Mediolanen. Prioratus de Mantegattis, de qua 11. Decembris 1699. & 15. Februarii 1700. coram Reverendissimo Domino meo Molines Decano, 25. Junii ejusdem anni coram Me, 14. Februarii 1701. & 18. Junii 1703. coram R. P. D. meo Scotto.

47 Aut verò agitur de Jurepatronatus, prout hic, reservato aliquibus nominatis in ipsa reservatione, & concessione, eorumque Descendentibus in perpetuum, eo profectò casu, unusquisque nominatus constituit propriam lineam, etsi reducatur, ut ad præsens, Jurepatronatus in personam tantummodò unius, videlicet Guidonis, in his utique terminis quot sunt filii relictæ ab ipso nominato, aut in quo tota vox refedit, tot censentur esse stirpes, ac voces subalternantes ad ea, quæ bene perpenduntur per Vitalin. in Clement. Plures sub num. 42. in fin. de Jurepatr. Spad. consil. 9. num. 5. lib. 3. Tondut. quest. Benefic. par. 1. cop. 32. num. 5. 7. & 8. Lotter. de re Benefic. lib. 2. quest. 11. n. 124.

Quapropter ad rem applicando, cum Guido quinque filios reliquerit, duove cesserint eorum Jura tribus aliis superstitibus, videlicet Antonio, Theobaldo, &

V

Prin-

Principalli, absonum erat prætere, quòd DD. de Cufanis descendentiis sumentes à linea prædicti Principallis habeant eandem æqualitatem cum DD. Vicecomitibus à duobus stipitibus respectivè descendentibus, Antonio, scilicet, & Theobaldo, sic etenim dividitur qualibet successio etiam Fideicommissaria, & vocativa Descendentium ex traditis per Rot. decis. 342. num. 3. par. 12. & decis. 163. in princip. & num. 6. par. 15. Recent. Successionem etenim in Iurepatronatus regulariter fraternizare, nec dirigi à forma Successionis Fideicommissariæ plenè firmatum fuit in *Auximana Iurispatronatus* 27. Junii 1701. S. Quoniam, & in *Aretina Beneficii* 23. Aprilis 1703. S. Quod autem in fin. coram Me.

Cæterum ne quid deesset ad omnem ulteriorem trutinacionem hodiernæ controversiæ, posito etiam, quòd contra superius insinuata supponendum foret, quòd exercitium huiusce Iurispatronatus spectaret ad utramque Familiam DD. Vicecomitum, & de Cufanis indiscriminatum, ac per modum Collegii, ac Familiæ, Domini nihilominus maturè rimantes singula suffragia, adinvenere quidem, quòd uterque ex Collitigantibus numerice, & materialiter exhibebat ad sui favorem vota æqualia, idest sex præsentantes tam ab una, quàm ab altera parte, sed postmodum appensa in lance Iustitiæ defectum unum numeratum ab Octavio, videlicet alter Octavius, veluti professus Religionem Sancti Benedicti in Monasterio Sancti Simpliciani, stante quippe hac professione, per quam in Domino deperderat velle, & nolle, ut inquit Bonifac. VIII. in cap. Si Religiosus num. 5. de Elect. & Elect. potest. in 6. & in cap. Religiosus 2. de Testam. eodem lib. 6.

50 Profecto vox huiusce Religiosi non poterat explicari per ipsum solum Religiosum, sed tantummodò per ejus Monasterium, (quod in casu nostro non intervenerat,) ex quo tam præcitata voluntas Monaci Professi, quàm omnia illius Jura activa, & passiva transitum faciunt in Monasterium, cui proinde, & non Religioso professo competit jus præsentandi, sicuti quidquid male distinguentes inter bona temporalia, & Jura Sanguinis opinati fue-

rint Pignatell. consult. Canon. 82. num. 112. & seq. tom. 9. Pasqualig. quest. Moral. Canon. quest. 16. per tot. solidè demonstravit Sanchez ad præcepta Decalog. lib. 7. capit. 14. num. 7. Vivian. de Iurepatr. lib. 4. cap. 3. num. 27. Ciarlin. controuv. for. 225. à num. 4. usque ad num. 24. Lezzan. in Summ. quest. Regul. tom. 1. par. 2. cap. 11. num. 15. & firmavit Tribunal coram Seraphin. decis. 1361. num. 4. & coram Emerix Iun. decis. 830. num. 6.

Et quidem, ut præmissimus, malè distinguere visi sunt prænominati Pignatellus, & Pasqualigus, procedentes cum exemplo Juris doctorandi, vel cum præmissa ratione Jurium Sanguinis remanentium penes Religiosum, quia certè jus doctorandi non potest residere penes Monasterium, utpotè corpus inanimatum, sed necessariò manet apud Religiosum actu docentem, vel legentem in aliqua Universitate tamquam membrum ipsius Universitatis, quale effectum fuit de explicita, vel implicita licentia Superioris, ac 51 Monasterii; & ipso quòd Professus exitit permissus legere, ac docere in aliqua Universitate, jura verò Sanguinis utique per professionem non avelluntur à Monaco, ut etiam uberrimè dictum fuit in decis. 34. & 35. post Censal. ad Peregrin. de Fideicom. sed punctus stat, an hæc Jura Sanguinis valeant exerceri per solum Religiosum, quod sanè repugnat rationibus antedictis, itaut quoties Monasterium foret incapax, jus præsentandi potius pertineat ad alios Successores, quemadmodum progrediendo cum terminis Fideicommissariis, illosque applicando Iurispatronatus post Bald. Felin. Alciat. & alios dixit Rot. decis. 336. num. 8. & 9. par. 5. Recent.

Quin adjuvaret Octavium præsentatum, quòd alter Octavius ut supra, cum præsentans, reperiretur quoque Prior Monasterii Sancti Simpliciani de tempore factæ præsentationis; unde reduplicando personam copulativè valuerit nomine proprio autorizare ipsam præsentationem à semetipso, tum quia illius præsentatio nullam mentionem facit hujus reduplicacionis, sed demonstrativè dumtaxat meminit Dignitatis suæ Prioralis, ideoque esto quòd potuisset eandem præsentationem

autho-

authorizare, ac explere tamquam Prior, dum hoc effectivè non explevit, succedebat regula, quod potui nolui, de qua *Surd. conf. 251. num. 36. Gratian. discept. forens. cap. 809. numer. 12. Cancer. var. resolut. par. 2. cap. 6. num. 155. Card. de Luca de Benef. disc. 30. num. 20. Magon. decis. Florent. 2. num. 14. Rot. decis. 180. num. 18. par. 18. Recent. & in Leodien. Monasterii 4. Iulii 1698. S. Quoniam coram Me hodie impress. dec. 61.*

Tum etiam quia valde ambigendum 52 erat, an etiam ubi voluisset tamquam Prior autorizare suum Ius, illudque exercere id potuerit, cum omnia Jura vetent quempiam in materiis autorizativis posse fulcimentum præbere sibi ipsi ex Collectis in proposito per *Alex. consil. 106. per tot. vol. 1. Barbof. de Iur. Eccles. univ. lib. 1. cap. 32. num. 11. Vincent. de Francobis decis. 14. num. 2. Rot. coram Buratto dec. 44. num. 3. ibiq; Adden. litt. A. & post modern. Asculan. ad Stat. Urb. decis. 158. n. 6. 11. & seq.*

Tum & denique, quia ubi actus exerceri debet per Monasterium satis non est simplex autoritas Prioris, vel Abbatis, qui tantummodò est caput Monasterii, sed requiritur interventus, sive consensus majoris, ac sanioris partis Capituli quemadmodum in specie *Barbof. incap. Eanoscitur num. 2. de his quæ fiunt à Prælat. sine cons. Capit. Ciardin. controu. for. lib. 3. dicto cap. 225. num. 24. & seq. Sanchez in precept. Decalog. lib. 7. cap. 14. numer. 7. Lambertin. de Jurepatr. lib. 2. parte prima quæst. 2. art. 12. numero primo, & per tot. Vivian. eodem tractat. libr. 5. capit. 3. numero 27.*

Comperto igitur, quòd demptâ personâ prænominati Religiosi Octavius nequireret numerare nisi quinque ad summum suffragia DD. de Cusanis, ex altero è converso latere Antonii sex recensebantur semper excludentia suppositam medietatem ab eodem Octavio, haud relevante, quod delendum esset ab hoc senario numero suffragium Theobaldi filii Cæsaris, ex quo non poterat uno, eodemque tempore Cæsar Pater, & Theobaldus filius præsentare, quoniam oppositio, quæ fiebat adversus hanc vocem, pugnabat cum refugio habito per Octavium, quòd nem-

pe ageretur de Jurepatronatus familiari agnatio, vel descensivo, vel quòd non essent tripartita suffragia, seu lineæ in filios Theobaldi, nam, ut præmisimus ad abundantiam procedendo cum hypothesi ejusdem Octavii, videlicet quòd non esset dirimenda quæstio per stirpes, sed per capita, ut omnes descendentes primordialiter à Guidone constituerent unam lineam, quantumvis in plures ramos, seu Columnellos subdivisam, clarè emicabat, quòd præsentatio facienda erat in capita tamquam membra æque constitutiva ejusdem corporis Collegiativi descendentiæ, ut ex doctrina *Alex. de Nevo consil. 63. num. 2. & 3. Lotter. de re Benefic. lib. 2. quæst. 11. num. 123. cum aliis*, concludit stans pro 54 unitate lineæ contra superius animadversa idemmet *Card. de Luca disc. 33. per tot. & signanter num. 4. & 5. de Jurepatr.* & generaliter, quòd in Jurepatronatus gentilitio filii admittantur ad præsentandum cum Patre tritum est, & uberrimè ostensum fuit in præcitata *Mediolanen. Prioratus 15. Februarii 1700. coram Reverendissimo Domino meo Molines Decano 25. Junii ejusdem anni coram Me, 14. Februarii 1701. & 18. Junii 1703. coram R. P. D. meo Scotto.*

Robustius autem quia præfatus D. Theobaldus Maria Vicecomes, sive illius Procurator asseruit, se se devenisse ad præsentationem tamquam hæres Patruorum ex aliis Iuribus, ac titulis, ac denique ex antiqua possessione, seu quasi, in qua reperiabantur iidem Patruus, proindeque ad omne, ut dicitur, pejus intrabant termini celebris *cap. Consultationibus de Jurepatr.* nempe quòd cum idem Theobaldus Maria explicite præsentaverit tamquam hæres signanter Galeatii Mariæ ejus Patruus vigore præcedentis quasi possessionis, non poterat in præsentanti rejici ejus præsentatio, sub prætextu, quòd etiam Marchio Cæsar illius Pater præsentaverit, quidquid enim dicendum fuisset, quando quæstio fuisset circa pertinentiam, profectò non erat discurrendum de viribus hujus quasi possessionis in hodierno Judicio vertente super 55 institutione inter præsentatos, quæ ipsa sola quasi possessione contentatur ad sæpius stabilita in Sacro Auditorio, & præsertim in *decis. 115. num. 19. coram Priolo*

decif. 181. num. 18. par. 19. Recent. in dicta Mediolanen. Prioratus 15. Februarii 1700. S. Idque coram Reverendissimo Domino meo Molines Decano, & 14. Februarii 1701. S. Cum enim coram R. P. D. meo Scotto, in Lucana Beneficii 21. Martii 1703. S. Iterum coram R. P. D. meo Muto, & in Aretina Beneficii 23. Aprilis ejusdem anni S. Cum etenim coram Me. Etiam respectu hæredis ex persona ejus Auctoris existentis in præfata quasi possessione præsentandi eadem Rot. decif. 31. num. 8. coram Celso decif. 374. num. 24. par. 11. Recent. in dicta Mediolanen. Prioratus 15. Februarii 1700. S. Ad patefaciendam coram Reverendissimo Domino meo Molines Decano, & 14. Februarii 1701. S. Quoniam coram R. P. D. meo Scotto.

Hisque præsuppositis Domini non censuerunt immorandum esse super novissima exceptione relata per defensores Octavii, quod nempe DD. Vicecomites devenerint ad præsentationem Antonii post lapsum quadrimestris, unde nequiverit eadem præpostera præsentatio vim aliquam habere in præjudicium ipsius Octavii legitime jam præsentati intra prædictum quadrimestre, resistente præfinitione sancita Laicis Patronis in cap. unic. S. Verum de Jurepatr. in 6. de qua Corrad. in prax. Benefic. lib. 4. cap. 2. num. 63. Antonell. de temp. legal. lib. 3. cap. 15. num. 1. Amayden. de styl. Datar. lib. 1. cap. 11. num. 23. Cardin. de Luca de Jurepatr. disc. 59. numer. 19. & disc. 64. num. 3. Rot. decif. 796. num. primo, & decif. 1289. num. 23. coram Coccin.

57 Hæc siquidem exceptio locum sibi de plano vindicasset, quoties iidem DD. Vicecomites ante defluxum prædicti quadrimestris non supplicassent, & obtinuissent à Sancta Sede legitimam prorogationem, sed præambule, ac providè obtenta tali prorogatione, de qua idem sane erat in tempore præsentasse, vel in tempore à Papa habente supremam potestatem Canonice prorogato, ut generaliter habetur, apud Beroa conf. 156. num. 1. lib. 3. Spad. conf. 72. num. 5. lib. 3. Episcop. Regg. disp. jur. select. cap. 89. numer. 3. Rot. coram Priol. decif. 83. num. 26. in Recent. dec. 505. num. 1. in fin. par. 3. & decif. 180. num. 25. par. 18. & magis ad rem eadem Rota de-

cif. 114. num. 14. coram Cerro, & dec. 74. num. 25. par. 16. Recent.

58 Replicatio tandem, quod hujusmodi prorogatio valeret reputari inefficax, & subreptitia, ex quo DD. de Cufanis nedum præcedenter juridicè præsentassent, sed etiam Octavius ab illis præsentatus usque sub die 23. Junii 1700. reportasset litteras, quas nuncupant pro præsentato, quantumvis hæ litteræ in assueta formula ratione congruit remanserint expeditæ tantummodò sub die 25. Augusti ejusdem anni, quapropter si Papa certior ab Antonio, sive DD. Vicecomitibus fuisset effectus de hac intermedia præsentatione, & gratia, vel absolute denegasset memoratam prorogationem, vel eam difficilius concessisset, quod exuberat ad finem inducendi subreptionem ex Juribus adductis per Cawett. conf. 68. numer. 5. Peregrin. conf. 78. num. 11. lib. 1. Lotter. de re Benefic. lib. 3. quest. 11. num. 56. Ros. de execut. litter. Apost. par. 1. cap. 5. num. 45. & seq. Rot. decif. 186. num. 1. par. 16. dec. 41. num. 6. & decif. 159. num. 3. par. 18. Rec. in Leodien. Canonicatus 4. Iulii 1698. S. Quo verò coram Me hætenus impress. decif. 62. & in Cracovien. Canonicatus 13. Junii 1701. S. Opponebatur pariter coram Me.

Facili negotio retundebatur, quia in hac materia subreptionis, vel obreptionis unice spectatur, an ex tacita veritate, aut exposita falsitate præjudicium aliquod oriatur ipsi concedenti, vel tertio, cessante enim præjudicio alterutrius nusquam reputatur, quod Pontifex se se à gratia retraxisset, idque pariformiter superabundat ad infringendam quamcumque notam subreptionis, & obreptionis, ut videre est apud Felin. in cap. Super litteris num. 8. de rescript. Ferret. conf. 229. num. 4. lib. 1. Modern. Lucen. consult. 501. num. 9. Rota decif. 800. numer. 11. coram Ubaldo, decif. 488. num. 10. coram Cerro decif. 357. num. 4. par. 12. decif. 769. num. 11. par. 18. & decif. 647. sub n. 51. vers. Prout par. 19. Recent.

Applicando autem ad rem, nullum utique præjudicium resultabat Papæ concedenti prorogationem, quia adhuc terminus ad præsentandum perdurabat, & de jure devolutio, si quæ contigisset, spectasset ad Archiepiscopum Mediolani, non autem

autem ad Sanctam Sedem secundum sancta in *decis. 195. numer. 2. coram Coccino, decis. 392. numer. 4. & 5. coram Celfo, decis. 180. numer. 3. & 4. par. 18. Recent. & uberius reassumpta, & examinata in Foroliviensi. Canonicius Theologus 25. Junii 1700. coram Ase.*

Quo verò ad DD. de Cusanis, & Octavium eorum presentatum, nonne illorum vox erat infra medietatem ex supradictis, ipseque Octavius in suis litteris obtentis pro Presentato narraverat medietatem duntaxat in controversa presentatione reportasse? proindeque quemadmodum jus DD. de Cusanis, ac eorum presentati manebat in pendulo, donec supervenirent necne intra legitimum tempus cum presentationes DD. Vicecomitum; ita sicuti DD. Vicecomites valuissent post presentationem Octavii, ejusque litteras, exhibere presentationem alterius, cum eorundem DD. Vicecomitum Juri nequaquam Papa intellexerit præjudicare, nisi quatenus Octavius ad sui favorem numeraret medietatem vocum, qui intererat in hoc pendulo, an DD. Vicecomites actu præsentarent, vel prorogationem à fonte omnium Gratiarum Papa consequerentur secundum ea, quæ perbellè ratiocinatur *Pax Jordan. de re Benefic. tom. 2. lib. 10. tit. 7. sub num. 346. vers. Ex eo autem, ubi inquit non esse necessariam citationem Comparatorum, aut competitorum in concedenda dilatatione, cum non agatur de præjudicio illorum, & concessio fieri possit ipsis invitis, idem quippe est, ut præmissimus, in tempore præsentare, vel præsentare in tempore prorogato per Superiorem ex vi ipsius prorogationis, circa quam in fortioribus plenè liquet penes Rebuff. in prax. Benefic. tit. de publican. resignat. gloss. 13. numer. 5. Paris. de resignat. Benefic. lib. 10. quest. 7. numer. 68. versic. Limita secundo, & numer. seqq. Rota decis. 154. numer. 8. & 9. coram san. mem. Alex. VIII. decis. 91. numer. 8. par. 4. tom. 2. decis. 63. numer. 12. par. 6. decis. 14. numer. 14. part. 10. decis. 357. numer. 2. & sequent. part. 12. & decis. 491. numer. 8. part. 18. Recent.*

Amaritudo namque stetit, quando defluxo jam quadrimestri, firmatoque Jure in Octavio per negligentiam Com-

patronorum in presentando, mediante illa consolidatione, seu Jure non decrescendi, quod datur in Jurepatronatus Lambertini. de Jurepatr. artic. 5. quest. 4. par. 2. lib. primo, Vivian. eodem tractat. lib. 14. cap. 2. numer. 41. Bellon. de Jure accresc. cap. 6. quest. 48. numer. 3. & seqq. & signanter sub num. 28. & seqq. DD. Vicecomites supplicassent, & Papa concessisset prorogationem, quia tunc fortè præjudicasset juri quesito per legitime intra tempora presentatum; sed cum ob durationem termini ad presentandum tractaretur de eventuali jure querendo, Gratia Papæ in his terminis semper subsistit, immo omnia volumina sunt plena, quod minimè oporteat exponere præjudicium, seu majus non lucrum purè eventuale, ac consecutivum juxta passim affirmata per *Gonzal. ad regul. 8. Cancell. gloss. 45. §. primo, numer. 48. Amstaz. de Causis Pius lib. primo, cap. 14. numer. 12. Rota in recent. decis. 267. numer. 12. & 13. part. 15. coram Emerix Jun. decis. 1137. numer. 19. & in Romana, seu Lahuen. Legati prima Julii 1697. §. Verò in fine, coram R. P. D. meo de la Tremoille.*

Subsistente itaque presentatione Antonii veluti intra tempora Canonice prorogata, & comperto, quod semper, & infallanter, sive censendo Juspatronatus, de quo agitur, hæreditarium, sive annexum Feudo, sive mixtum, sive etiam descendivum, sive etiam enumerando voces incapita simplicia ad intentum Octavii, nequaquam is abscribere valeat medietatem ad sui commodum, ruebat ad oculum fundamentum ejus gratiæ derogatoriæ, ac proinde Domini, ut ab initio præmissimus, pro institutione Antonii, & in executionem litterarum Octavii concorderet responderunt, utrâque ex partibus acerrime informante.